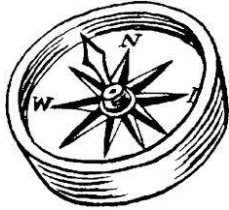

Orientace v přírodě

Orientace podle kompasu

je docela snadná. Kompas se položí na vodorovný podklad (nejlépe na rozevřenou dlaň, není-li na blízku nic jiného), a tam, kam ukazuje modře zakalená špička kompasové stříelky, tam je sever. Druhý konec stříelky ukazuje k jihu. Kolmo vpravo od takto ukazující stříelky je vždy východ, vlevo západ.

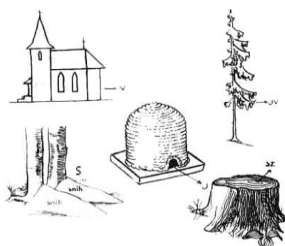
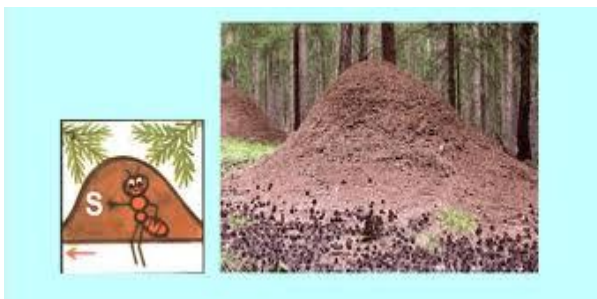
Orientace podle hodinek

Namíříme malou (tedy hodinovou) ručičku hodinek k Slunci. Úhel, který ručička svírá s dvanáctkou na ciferníku, rozpůlíme myšlenou přímkou nebo třeba i rovným stéblem, jež na hodinky přiložíme. Směr, který přímka či stéblo ukazuje, vede mezi Sluncem a dvanáctkou k jihu, na opačnou stranu pak k severu. Pamatujte si: dopoledne půlíme úhel od malé ručičky vlevo, odpoledne vpravo! Zkuste si to několikrát a zapamatujete si to hravě a trvale.

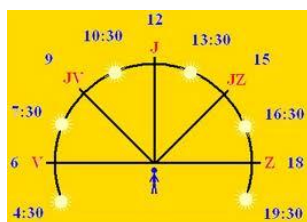
Orientace podle přírodních jevů a lidského díla

Osamělé stromy mívají kmen ze severní či severozápadní strany porostlý lišejníkem nebo mechem. Sníh se na jaře nejdéle udrží na stránkách a v příkopech obrácených k severu. Pařezy stromů mají své kruhy ("léta") na severní straně hustší, na jihu řidší a větší (protože z jihu přichází ke stromu více slunečního tepla). Tento jev není vždy směrodatný, selhává v údolích, lesích aj., kde vlivem terénu přírodní vlivy na strom nepůsobí tak jako na rovině. Slunečnice se otáčejí za sluncem, i když je zamračeno. Mraveniště má sráznější spád k severní straně. Kostely stojí věží či hlavním vchodem na západ, oltáře na východ. Včelíny směřují k jihu. V horských oblastech mají stromy vlivem větrů na severozápadní straně větve řidší a olámané.

Orientace podle slunce

Ráno je slunce přibližně na východě, v poledne na jihu a večer zhruba na západě. Přibližně v hodinách můžeme světové strany stanovit takto: v 6 hodin ráno na JV, v 9 hodin na JV, ve 12 hodin na jih, v 15 hodin na JZ a v 18 hodin na západě.

Orientace podle mapy

Busola je zdokonalený kompas. Kdybych měl volit mezi busolou a kompasem, vždy se rozhodnu raději pro busolu, protože jí lze změřit úhel mezi severem a přímkou, vedoucí k vytčenému cíli. Tento úhel se jmenuje azimut. Umožňuje jít k cíli bezpečně, bez uchýlení, a to i za tmy, v mlze a v naprosto nepřehledném terénu. Orientace mapy podle busoly - Otáčíme stupnicí tak dlouho, až písmeno S (N) (což je zároveň nultý stupeň) se ocitne u ukazatele. Pak položíme busolu její záměrnou hranou na pravý okraj mapy. Potom otáčíme celou mapou (a samozřejmě i busolou na ní) tak, že magnetka se ocitne svou šipkou přesně u ukazatele sever. Jestliže na mapě dovedeme ukázat místo, kde ve skutečnosti stojíme a někde v okolí vidíme nějaký význačný objekt (např. kostelík, nádraží, vesničku...) a najdeme tento objekt na mapě, otáčíme mapou tak, aby naše stanoviště na mapě a význačný objekt na mapě byly ve stejném směru s naším skutečným v terénu.

